

talking hands

Kako pristopiti h gluhi osebi

Modul 1.2

Kaj moram vedeti o
znakovnem jeziku

Kot pri vsakem govorjenem jeziku ima tudi znakovni jezik slovnična in strukturna pravila in se je skozi čas razvijal.

Danes je na svetu več kot 300 različnih znakovnih jezikov.

Znakovni jezik je naravna in vizualna oblika jezika, ki uporablja gibe in izražanje za posredovanje pomena med ljudmi.

Za razliko od govornih jezikov imajo znakovni jeziki vizualno obliko, namesto govornih organov pa za sporazumevanje uporabljajo roke, zgornji del telesa, glavo in obraz.

Ni vsaka uporaba rok v komunikaciji – znakovni jezik!

Poleg znakovnega jezika se uporabljata še dve obliki ročne komunikacije: ročna abeceda in sočasna znakovno-govorna komunikacija.

Ročna abeceda je prepočasen način sporazumevanja, zato služi le kot pomožno sredstvo pri sporazumevanju in se uporablja za izgovor osebnih imen, imen ustanov, strokovnih in strokovnih imen ter besed, za katere ni dogovorjenih znakov ali so manj znane.

Sočasna znakovno-govorna komunikacija (t.i. znakovni govorni jezik) je vizualiziran govorjeni jezik. Za razliko od izvirnega znakovnega jezika ta oblika komunikacije sledi slovnicu govorjenega jezika, neročni znaki pa ne nosijo slovničnih informacij, ampak služijo izključno izražanju čustev.

Različne države imajo različne znakovne jezike

Znakovni jeziki so povezani z določeno nacionalno skupnostjo gluhih, to je z državo ali regijo, kjer so se razvili. Tako kot govorni jezik, se tudi znakovni razvije naravno s skupnostjo, kjer je nastal.

Mednarodni znakovni jezik – V zadnjih letih se je zaradi globalizacije povečala potreba po univerzalnem jeziku. Mednarodni znakovni jezik ni jezik, nima svojih slovničnih pravil, niti nima slovarja ustaljenih znakov. Gre za komunikacijski sistem, ki omogoča neposredno komunikacijo med gluхими osebami iz različnih držav, saj vsebuje vsakomur razumljive znake, večino vizualnih slovničnih struktur ter elemente pantomime in govorice telesa.

Znakovni jezik se ne izvaja samo z rokami

Znaki v znakovnem jeziku so ustvarjeni s kombinacijo petih jezikovnih parametrov: oblika roke, lokacija, orientacija dlani, gibanje znakov in neročni signali.

Pomembno je posvetiti pozornost pravilni izvedbi vseh parametrov znaka, saj lahko napaka le v enem od njih povzroči popolnoma drugačen ali celo neobstoječ znak.

Znakovni prostor

Znakovni prostor se nanaša na območje, znotraj katerega se izvajajo znaki, in je zelo strogo definiran. Sestavljen je iz prostora malo nad glavo do malo pod boki in od komolca do komolca, ko so roke rahlo pokrčene.

Kretanje zunaj znakovnega prostora je običajno zelo neprijetno in obremenjujoče za roke, zapestja in ramena.

Dominantna in nedominantna roka

V znakovnem jeziku se lahko znaki izvajajo z eno ali obema rokama. Ena roka se imenuje dominantna, najpogosteje je to tista, s katero pišete, v večini primerov pa je to desna roka. Če ste levičar, ni treba posnemati gibov desničarja, saj je enako pravilno in razumljivo signalizirati z levo roko.

Očesni stik

Zelo pomembno je, da preden se »potopite« v svet znakovnega jezika, razumete pomen vzpostavljanja in vzdrževanja očesnega stika z gluhi in naglušnimi osebami. V kulturi gluhih se nevzpostavljanje očesnega stika šteje za nesramno in pomeni, da niste pozorni in ne želite sodelovati v pogovoru. Medtem ko lahko slišči govorijo, ne da bi gledali sogovornika ali osebo, ki govori, to ni mogoče za gluhe osebe. Zato pri pogovoru z gluho ali naglušno osebo sogovornika ves čas pogovora glejte v oči. Če morate pogledati stran, dvignite roko in osebi povejte, naj neha kretati.

Kultura gluhih

Za osebo, ki svojo gluhost dojema kot del svoje kulturne identitete, biti "gluh" pomeni biti član skupnosti, s katero si deli znakovni jezik, običaje, zgodovino, združenja in vrednote.

talking hands

2022-1-IT02-KA220-ADU-000088507

talking hands

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so le stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorna zanje.